

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Ο ιδρώτας ανάβλυζε από τους πόρους του μετώπου της Ελεονώρας κι έσταζε στα μάτια της. Βιαζόταν, σχεδόν έτρεχε, να επιστρέψει στο γραφείο. Όσο σκεφτόταν τι θα άκουγε από τον τζόκερ, το αφεντικό της, ιδρώνε περισσότερο. Η ζέστη ήταν ανυπόφορη Σεπτέμβρη μήνα, ούτε καλοκαίρι να ήταν. Άνοιξε την τσάντα της να πάρει τα χαρτομάντιλα, ανακάτεψε ό,τι υπήρχε μέσα· ακούστηκαν οι καραμέλες φρούτων χωρίς ζάχαρη στα κουτάκια που είχε συνήθως μαζί της. Πολλές φορές, όταν έψαχνε κάτι, αν και ήταν μπροστά στα μάτια της δεν το έβλεπε και την έπιανε πανικός. Σταμάτησε σε μια σκιά, έβγαλε ένα ένα τα πράγματα: πορτοφόλι, σημειωματάριο, κινητό, κλειδιά, τους λογαριασμούς του τζόκερ, το βιβλίο που είχε αγοράσει πριν από λίγο. Δεν καθυστέρησε καθόλου στο βιβλιοπωλείο, ίσα που μπήκε, το πήρε κι έφυγε. Από μικρή της άρεσε να διαβάζει πεζογραφία και ποίηση, λογοτεχνία γενικά, έγραφε κι η ίδια ποιήματα, αλλά τα κρατούσε για τον εαυτό της. Μόνο στον φίλο της τον Τηλέμαχο είχε δώσει να τα διαβάσει που ήταν συγγραφέας.

Τα χαρτομάντιλα είχαν γίνει άφανα. Έπιασε τα μακριά ξανθά μαλλιά της σε μια αλογοουρά για να μην ακουμπάνε στην ιδρωμένη πλάτη της. Σκούπισε με την παλάμη το πρόσωπό της και κατευθύνθηκε στο πρώτο περίπτερο που είδε για να αγοράσει ένα πακέτο χαρτομάντιλα. Ξεκόλλησε με λαχτάρα το αυτο-

κόλλητο, τράβηξε ένα, σκούπισε τον ιδρώτα. Αχ, τι ανακούφιση ήταν αυτή! Το λευκό λεπτό χαρτί έγινε μούσκεμα, συρρικνώθηκε. Για άλλη μια φορά διαπίστωσε με πόσο απλά πράγματα μπορεί να νιώσει κάποιος ευχαρίστηση χρησιμοποιώντας ακόμα κι ένα μικρό μαλακό χαρτί.

Πήρε βαθιά αναπνοή και συνέχισε με γρήγορο βήμα. Είχε αργήσει, αλλά δεν έφταιγε εκείνη. Στην τράπεζα είχε πενήντα νούμερα αναμονή. Τηλεφώνησε στον τζόκερ ρωτώντας τον αν έπρεπε να περιμένει ή αν θα μπορούσε να πάει την επόμενη μέρα. Άκουσε ένα μούγκρισμα από την άλλη άκρη της γραμμής. Όταν ήταν νευριασμένος έτσι έκανε, πρώτα μούγκριζε και μετά μιλούσε.

«Να περιμένεις. Αύριο μπορεί να έχει περισσότερο κόσμο», της είπε κι έκλεισε απότομα το τηλέφωνο.

Μία ώρα και παραπάνω κάθισε εκεί. Αμέσως μετά, έφυγε σαν κυνηγημένη να πάει στη ΔΕΗ. Το υποκατάστημα βρισκόταν κοντά στο γραφείο, σ' έναν κάθετο δρόμο της λεωφόρου. Η ουρά συνήθως άρχιζε από το στενό και έφτανε στον κεντρικό δρόμο. Τις περισσότερες φορές, όπως σήμερα, έκανε στροφή στο πλάι και συνέχιζε κατά μήκος της λεωφόρου. Προχώρησε και στάθηκε στο τέλος της ουράς. Έπρεπε να πληρώσει το λογαριασμό οπωσδήποτε, ήταν η δεύτερη φορά που ερχόταν, δε γινόταν να φύγει πάλι άπρακτη. Κοίταξε το ρολόι της, με την αγωνία μη δεν προλάβει να φτάσει στο ταμείο. Μπροστά της περίμενε μια ηλικιωμένη κυρία γύρω στα ογδόντα, μπορεί και ενενήντα. Φορούσε λευκό λινό παντελόνι και τερκούαζ πουκάμισο με μακριά μανίκια. Αναρωτήθηκε πώς άντεχε με τόση ζέστη. Ίσως ήθελε ν' αποφύγει τον ήλιο. Πολλές γυναίκες από τα νιάτα τους πρόσεχαν να μη μαυρίσουν και κρατούσαν αυτή τη συνήθεια. Τα μαλλιά της ήταν βαμμένα ανοιχτόχρωμα με ξανθές ανταύγειες, κομμένα κοντά στον αυχένα και λίγο πιο μακριά στο πάνω μέρος

με φράντζα ριγμένη στο μέτωπο. Στο πρόσωπό της κυριαρχούσαν τα μεγάλα μαύρα γυαλιά και τα κατακόκκινα βαμμένα χείλη. Στο χέρι της κρατούσε μια ψάθινη βεντάλια με την οποία άλλοτε έκανε αέρα και άλλοτε την έφερνε στο πλάι για να προστατευτεί από τον ήλιο. Είχε έναν αέρα αρχοντιάς επάνω της, ανάμεικτο με θεατρικό άρωμα, όπως αυτό που εκπέμπουν συνήθως οι παλιές ντίβες του θεάματος. Στον ώμο της ήταν περασμένη μία μπέζ σακούλα από χοντρό πλαστικό, με διάφορες παραστάσεις από τη ζωή του Παρισιού.

Η ματιά της έπεσε στην Ελεονόρα που την παρατηρούσε:

«Έχω καταργήσει την τσάντα, παιδί μου, εδώ και πολύ καιρό. Ξέρεις πόσες φορές μ' έχουν κλέψει στο λεωφορείο; Ούτε που θυμάμαι».

Η ηλικιωμένη κυρία άρχισε να της λέει τα προβλήματα που είχε με τα παιδιά της, με τα εγγόνια της, συνέχισε με τα έξοδα, τους λογαριασμούς, την πολιτική κατάσταση. Πήραν μέρος στη συζήτηση και άλλοι που στέκονταν στην ουρά. Οι περισσότεροι φαίνονταν συνταξιούχοι, ευκαιρία ζητούσαν κι αυτοί να ξεσπαθώσουν.

Η Ελεονόρα αισθανόταν σαν βάλσαμο όλη αυτή την κατάσταση, βοηθούσε το μυαλό της να απομακρυνθεί από το σημείο της ψυχής της που είχε πληγωθεί. Τον τελευταίο καιρό είχε δημιουργηθεί μέσα της ένα πλέγμα από πληγές, πόνο, ψέματα, αποκαλύψεις.

Της είχαν έρθει όλα μαζεμένα. Πριν από λίγες μέρες «έφυγε» η μητέρα της, η Χρυσάνθη. Έοβησε μέσα σε πέντε μήνες, δεν της είχαν κάνει ακόμα τα σαράντα. Της στοίχισε πάρα πολύ, σαν να έχασε τη μισή της ζωή. Όχι μόνο από την απώλεια, αλλά και από τα απρόσμενα επακόλουθα που σημάδεψαν το «φευγικό» της. Ο πατέρας της, ο Μαρίνος, είχε πεθάνει πριν από δύο χρόνια, λίγους μήνες μετά το γάμο της με τον Άτα.

Από την αρχή οι γιατροί είπαν στην Ελεονόρα ότι δεν μπορούσαν να κάνουν τίποτα για τη μητέρα της. Όσο καιρό έμεινε στο νοσοκομείο δεν έλειψε από δίπλα της, μετά το γραφείο έτρεχε κοντά της, από μικρή της είχε αδυναμία. Μέχρι το τέλος έδειχνε το ψυχικό της μεγαλείο αυτή η γυναίκα! Για να μη στενοχωριέται η Ελεονόρα ήθελε να την κάνει να πιστέψει πως δεν είχε καταλάβει ότι θα πέθαινε. Μια μέρα, της είχε πει:

«Κοίτα να δεις! Τόσο καιρό προσπαθούσα ν' αδυνατίσω και τώρα έχασα κιλά χωρίς να το καταλάβω. Και στη θάλασσα με το μαγιό θα φαίνεται η χαλάρωση, ε; Δε θα φαίνεται;»

Ύστερα από λίγες μέρες πέθανε. Στην κηδεία της ο Άτα, ο άντρας της, την κρατούσε σφιχτά με τα στιβαρά του χέρια για να μη σωριαστεί κάτω. Η θλίψη είχε ανοίξει ένα τεράστιο τραύμα στην καρδιά της που φοβόταν ότι θα παρέμενε βασανιστικά ανοιχτό. Μετά την τελετή και τα συλλυπητήρια, την πλησίασε μια παλιά αγαπημένη φίλη της Χρυσάνθης. Γνωρίζονταν με τη μητέρα της από τότε που πήγαιναν στο πανεπιστήμιο. Ήταν μαυροντυμένη, με μάτια κόκκινα από το κλάμα. Της είπε με χαμηλή φωνή:

«Ελεονόρα μου, θα ήθελα να έρθω το βράδυ στο σπίτι σου».

Έτσι όπως την κοίταξε διέκρινε την προσμονή στο βλέμμα της. Θα κρατούσε, φαίνεται, το παλιό έθιμο που πήγαιναν μετά στα σπίτια των συγγενών για να τους παρηγορήσουν.

«Πολύ ευχαρίστως να έρθετε».

Γύρισαν με τον Άτα στο σπίτι. Δε θα έκανε τραπέζι μετά την κηδεία, δεν της άρεσαν αυτές οι εθιμοτυπίες. Ξάπλωσε για λίγο στο κρεβάτι, έκλεισε τα μάτια της, αλλά δεν μπορούσε να κοιμηθεί.

Είχε νυχτώσει, όταν χτύπησε το κουδούνι. Ήταν η φίλη της Χρυσάνθης· η θλίψη είχε κλέψει τη ζωντάνια από το πρόσωπό της, φαινόταν μαγκωμένη. Φορούσε το ίδιο μαύρο φουστάνι. Τα μαλλιά της ήταν κοντά σε γκρι φυσική απόχρωση, της πρόσθε-

ταν χρόνια. Βγήκαν στη βεράντα και κάθισαν γύρω από το ξύλινο τραπέζι. Η αμηχανία όλων ήταν φανερή. Άρχισε να λέει πόσο δεμένες ήταν με τη Χρυσάνθη, πόσο της έλειπε. Κάποια στιγμή γύρισε και την κοίταξε χωρίς να πεταρίζουν τα βλέφαρά της. Τα μάτια της ήταν ανοιχτά γαλανά, διαπεραστικά σαν βελόνες.

«Μπορούμε να μιλήσουμε ιδιαιτέρως;» είπε με συνωμοτικό ύφος.

Ο Άτα σηκώθηκε διακριτικά και μπήκε μέσα. Ανακάθισε εκείνη στη θέση της, έβηξε δύο τρεις φορές σαν να ήθελε να καθαρίσει το λαιμό της.

«Ξέρεις, Ελεονόρα μου, τώρα που πέθανε η μητέρα σου θα ήθελα να σου πω κάτι πολύ σημαντικό». Έγειρε προς το μέρος της. «Είναι ένα μυστικό που με βαραίνει και δεν μπορώ να το κρατήσω άλλο μέσα μου».

Τι ήταν αυτό τώρα; Δεν είχε έρθει για παρηγοριά;

Η φίλη της μαμάς δάγκωσε τα χείλη της και συνέχισε διστακτικά:

«Θα μπορούσα να σ' το έλεγα αργότερα, αλλά δεν ξέρω κι εγώ αύριο μεθαύριο τι μπορεί να μου συμβεί, μην πεθάνω και δεν προλάβω».

Η Ελεονόρα άναψε τσιγάρο και περίμενε ν' ακούσει παρακάτω.

«Εγώ, παιδί μου, το ξέρεις, σ' αγαπάω πολύ». Η φωνή της έκανε κύματα. «Σου μιλάω ειλικρινά, στενοχωριέμαι που θα σε ταράξω. Μη νομίζεις ότι και για μένα είναι εύκολο. Αλλά πρέπει να μάθεις κάτι. Πρέπει να μάθεις την αλήθεια». Έσφιξε τα χείλη της που έγιναν μια σχισμή. «Αυτοί που σε μεγάλωσαν δεν είναι οι πραγματικοί σου γονείς. Σε είχαν υιοθετήσει».

Η Ελεονόρα σάστισε, κοκάλωσε, ένιωσε έναν κόμπο στο λαιμό. Προσπάθησε να καταπιεί, αλλά το στόμα της ήταν στεγνό. Τι τρελά ήταν αυτά που άκουγε;

«Δεν κατάλαβα, τι μου λέτε τώρα;»

«Ναι, παιδί μου. Οι γονείς σου σε είχαν υιοθετήσει».

«Με είχαν υιοθετήσει;»

Της φάνηκε σαν να είχε μια σφηκοφωλιά στη θέση του μυαλού της, αισθάνθηκε ένα βουητό στο κεφάλι, όλα άρχισαν να γυρίζουν γύρω της, πήγε να σβήσει το τσιγάρο στο τασάκι, αλλά ξέφυγε από τα δάχτυλά της, κύλησε στο δάπεδο. Η φίλη της μητέρας της το έπιασε κοιτάζοντάς την ανήσυχη. Τη ρώτησε αν ήταν καλά και της έδωσε να πει νερό από το δικό της ποτήρι που δεν το είχε αγγίξει.

«Και εσείς πώς το ξέρετε;» ψέλλισε η Ελεονόρα.

«Με τη μητέρα σου ήμασταν φίλες από παλιά και τα έχω ζήσει όλα».

Πώς ήταν δυνατό να μην το είχε πάρει είδηση τόσα χρόνια; Της ήρθε τότε στο νου που, όταν ήταν μικρή, επειδή ήταν κατάξανθη και δεν έμοιαζε στους γονείς της, κάποιοι της έλεγαν γελώντας: «Εσύ πώς βγήκες έτσι; Με Γερμανό σ' έκανε η μάνα σου;»

Η Ελεονόρα είχε την αίσθηση πως παρακολουθούσε κινηματογραφική ταινία. Μια μεταλλική λάμψη εμφανίστηκε στα μάτια της, ένα κύμα θυμού την έπνιξε.

«Και γιατί έρχεστε τώρα και μου το λέτε;»

«Είχα εντολή από τη μητέρα σου. Δεν μπορούσε να σ' το πει η ίδια και με παρακάλεσε, όταν θα ερχόταν η ώρα, να το κάνω εγώ».

Η αποκάλυψη αυτή την τάραξε, την αποσυντόνισε, πολλά ερωτήματα άρχισαν να της βασανίζουν το μυαλό.

Η Ελεονόρα παρακολουθούσε τους ανθρώπους που περίμεναν στην ουρά για να πληρώσουν τη ΔΕΗ να φωνάζουν, να διαμαρτύρονται. Η ώρα περνούσε, φοβόταν ότι δε θα προλάβαινε και ότι θα έφευγε πάλι άπρακτη. Τελικά στάθηκε τυχερή. Μόλις εκείνη μπήκε έκλεισαν και οι πόρτες.

Έφυγε κατόπι σαν κυνηγημένη, ευτυχώς φορούσε ίσια πέδιλα

που τη βοηθούσαν να κάνει μεγάλα βήματα. Έφτασε στο γραφείο. Στο ασανσέρ κοιτάχτηκε στον καθρέφτη όπου ο χαμηλός φωτισμός δημιουργούσε απαίσιες σκιές. Το μπλε μολύβι που είχε βάλει σύριζα στις βλεφαρίδες στο κάτω μέρος των γαλάζιων ματιών της είχε πασαλειφτεί από τον ιδρώτα, το πρόσωπό της φαινόταν κουρασμένο. Το καθάρισε με τα δάχτυλα όσο μπορούσε, έστρωσε λίγο τη μαύρη φούστα της, τράβηξε προς τα κάτω το μπλουζάκι να μη φαίνεται ούτε σπιθαμή η κοιλιά της.

Βγήκε στο διάδρομο, ενώ την ίδια στιγμή απαντούσε βιαστικά στον άντρα της που την καλούσε στο κινητό ότι δεν προλάβαινε να του μιλήσει κι ότι θα τον έπαιρνε αργότερα. Άνοιξε την πόρτα του γραφείου και, βλέποντας πως δεν υπήρχε κανείς, ένιωσε ανακούφιση. Σωριάστηκε στην πολυθρόνα της, αλλά από το βάθος άκουσε τη φωνή του τζόκερ να ωρύεται στο τηλέφωνο. Αν και λειτουργούσε το αιρκοντίσιον, αισθάνθηκε ένα κύμα καύσωνα να τη διαπερνάει.

Απ' ό,τι κατάλαβε, είχε χάσει την προθεσμία να κάνει έφεση για μια υπόθεση. Ποπό, τι θα γινόταν σε λίγο, πάλι σ' εκείνη θα ξεσπούσε. Άρχισε να γράφει στο λάπτοπ κάτι που είχε αφήσει στη μέση. Άκουσε την πόρτα ν' ανοίγει, τα βήματά του να πλησιάζουν. Τα γουρλωτά του μάτια κόντευαν να πεταχτούν έξω από τις κόγχες, την κοιτούσαν έτοιμα να την κατασπαράξουν, το μέτωπό του είχε ζαρώσει περισσότερο. Ακούμπησε το ένα χέρι στο γραφείο κι έγειρε προς το μέρος της.

«Πού ήσουνα τόση ώρα; Δε σου είπα να μην αργήσεις; Εδώ καιγόμαστε κι εσύ εξαφανίστηκες;» Η φωνή του είχε πιάσει υψηλά ντεσιμπέλ.

«Μα, σας τηλεφώνησα από την τράπεζα και σας ρώτησα και μου είπατε να περιμένω. Και στη ΔΕΗ μετά είχε πολύ κόσμο».

Έκανε μια γκριμάτσα σαν να μην την πίστεψε.

«Τι έγινε με το Λονδίνο, το τελείωσες;»

Η Ελεονόρα ανασήκωσε τα φρύδια της:
«Θα με πάρουν τηλέφωνο από το ταξιδιωτικό γραφείο».
Κούνησε το κεφάλι του με ένα υποτιμητικό βλέμμα:
«Περιμένεις αυτοί να σε πάρουν; Έπρεπε να είχες τελειώσει
το θέμα».

Η Ελεονόρα αισθάνθηκε να την καίνε τα μάγουλά της. Για μία ακόμα φορά ντράπηκε που στα τριάντα τρία της χρόνια μπορούσε να κοκκινίζει. Του είπε πως θα έπαιρνε αμέσως τηλέφωνο. Σε λίγο θα ήταν όλα έτοιμα.

Προχώρησε προς το γραφείο του, αλλά κοντοστάθηκε. Στράφηκε και την κοίταξε αυστηρά.

«Δεν είμαι εδώ για κανένα», είπε κοφτά με τη βροντερή φωνή του. Κούνησε με αποδοκιμασία πάλι το κεφάλι του μουρμουρίζοντας κάτι μέσ' από τα δόντια του.

Ωστόσο, εκείνη τον άκουσε που είπε «IQ ραδικιού». Ο παλιόγερος! Καλά τον έλεγε τζόκερ, γελωτοποιό, γελοίο. Δεν κοιτούσε τα χάλια του, ήθελε κι ερωμένες. Τρία χρόνια που εργαζόταν κοντά του είχαν περάσει από κει πολλά «νούμερα». Αλλά με το τελευταίο του απόκτημα φαίνεται πως ήταν τοιμημένος. Τον είχε πιάσει αυτή κοροίδα και του τα έτρωγε κανονικά. Κάποια στιγμή τους είχε συναντήσει τυχαία στο δρόμο. Ετοιμαζόταν τώρα να την πάρει μαζί του στο Λονδίνο δήθεν για δουλειές. Και να σκεφτείς ότι φοβόταν τη γυναίκα του. Έτσι και τον έπαιρνε είδηση δύσκολα θα ξέμπλεκε μαζί της. Σ' εκείνη τα χρωστούσε όλα. Αν δεν ήταν ο πατέρας της, ποιος ξέρει πού θα βρισκόταν τώρα ο τζόκερ.

Όταν τη γνώρισε, αυτός ήταν φοιτητής της νομικής και αυτή του πολυτεχνείου. Ήταν από ευκατάστατη οικογένεια, με τα καλά της τα σχολεία και με τα πιάνα της. Ο τζόκερ είχε έρθει από ένα μικρό χωριό των Τρικάλων. Ήταν και οι δύο μέλη μιας φοιτητικής αντιστασιακής οργάνωσης κατά της χούντας. Εκείνη,

προφανώς, είχε βρεθεί εκεί από αντίδραση στον αυστηρό πατέρα της. Κάποια στιγμή αυτόν τον συνέλαβαν και τον έχωσαν στη φυλακή. Για να κάνει το χατίρι της κόρης του, ο πατέρας της που ήταν δικηγόρος ανέλαβε να τον υπερασπιστεί· και με τις γνωριμίες που είχε σύντομα κατάφερε και τον έβγαλε έξω. Στη συνέχεια, για να ξεκόψουν απ' αυτά, τους έστειλε μαζί να κάνουν μεταπτυχιακό στο Λονδίνο. Όταν γύρισαν πίσω, παντρεύτηκαν κι ο πεθερός τον πήρε στο δικηγορικό γραφείο του που αργότερα του το παραχώρησε.

Ο τζόκερ ήταν πάντα νευρικός, αλλά τον τελευταίο καιρό όλα του έφταιγαν. Μόνο με την καινούργια έτρεχαν τα σάλια του όταν της μιλούσε.

Χτύπησε το τηλέφωνο. Ήταν η γυναίκα του.

«Γεια σου, Ελεονόρα. Δώσε μου τον άντρα μου. Είναι επειγόν», την άκουσε να λέει με κοφτό, επιτακτικό ύφος.

Δεν τόλμησε να της φέρει αντίρρηση. Γύρισε αμέσως το τηλέφωνο στο γραφείο του.

«Μα σ' το είπα, δεν το θυμάσαι;» ο τόνος της φωνής του ήταν μελιστάλακτος. «Θα λείψω τρεις τέσσερις μέρες. Έχω το δικαστήριο του Παπαλάμπρου».

Φαίνεται πως κάτι θα είχε ψυλλιαστεί η γυναίκα του, σκέφτηκε η Ελεονόρα. Εκείνος άρχισε να διαμαρτύρεται:

«Δεν είναι πολλές οι τρεις μέρες, αφού και την άλλη φορά τόσο έκανα». Μάλλον δεν την έπεισε και πρόσθεσε με συγκατάβαση: «Καλά, θα δω τι θα γίνει».

Άκουσε τα βήματά του κι εμφανίστηκε μπροστά της με βλοσυρό βλέμμα. Το πρόσωπό του ήταν προς το χλομό, είχε πάντα μια όψη κάπως αρρωστιάρικη, λες και η υγεία του ήταν συνέχεια στα όρια του κλονισμού· είχε την έκφραση μιας ανείπωτης απαξίωσης, ανάμεικτης με θυμό, όταν της είπε τονίζοντας τις λέξεις:

«Δε σου είπα ότι δεν είμαι εδώ για κανένα;»

Η Ελεονόρα ασυναίσθητα βούλιαξε στην καρέκλα της.

«Μα, η γυναίκα σας μου είπε ότι ήταν επείγον», κατάφερε να ψελλίσει.

«Άκου να σου πω, παιδί μου». Η φωνή του ακούστηκε επιτηδευμένα ήρεμη. «Όπως ξέρεις, όλη η Ελλάδα περνάει κρίση. Και το δικηγορικό γραφείο δεν αποτελεί εξαίρεση». Ξερόβηξε δυνατά. «Γι' αυτό ήθελα να σου πω ότι από δω και πέρα δε θα σε χρειαστώ». Έσφιξε τα χείλη του. «Λυπάμαι πολύ. Μπορείς να περάσεις τις επόμενες μέρες να πάρεις την αποζημίωσή σου ή θα σου βάλω τα χρήματα σ' έναν τραπεζικό λογαριασμό».

Η Ελεονόρα άκουγε τους χτύπους της καρδιάς της, τα μηνίγματα της που πήγαιναν να σπάσουν.

«Άκουσα καλά; Μου λέτε ότι με απολύετε;»

«Ναι, η συνεργασία μας τελείωσε», απάντησε ψυχρά.

«Γιατί; Για ποιο λόγο;»

«Μα, σου είπα. Λόγω κρίσης».

Ήταν φθινόπωρο του 2010, το γραφείο είχε μια κάμψη, αλλά όχι σε σημείο που να δικαιολογεί την απόλυσή της. Επειδή του έδωσε στο τηλέφωνο τη γυναίκα του την έδιωχνε; Το παραδεχόταν η Ελεονόρα ότι έκανε λάθος, αλλά ήταν αυτός τόσο σοβαρός λόγος για να τη διώξει;

Ανοιγόκλεισε το στόμα της προτού μιλήσει:

«Μα, έτσι ξαφνικά;»

«Μακάρι να μπορούσα να κάνω κι αλλιώς, αλλά δε γίνεται».

Το κάθαρμα. Με τι απάθεια την πετούσε στο δρόμο. Και είχε τόσο ανάγκη τα βρωμολεφτά του.

«Γιατί δε γίνεται;» κατάφερε να ρωτήσει.

Τα μάτια της έκαιγαν από αγανάκτηση, της ερχόταν να του χώσει μια μπουνιά μες στη μούρη.

«Σου είπα κάτι. Τελείωσε», απάντησε αυτός απότομα.

Κοίτα θράσος, νευρίαζε κι από πάνω. Δεν άντεχε άλλο, θα

μιλούσε. Σηκώθηκε όρθια, πήρε βαθιά αναπνοή, ένωσε το κάτω χέιλος της να τρέμει.

«Γιατί με απολύετε; Τόσα χρόνια ήταν καλά που με βάζατε κι έλεγα ψέματα για να σας καλύπτω;»

Τα βλέφαρα των ματιών του τρεμόπαιξαν, ο τόνος της φωνής του ακούστηκε απειλητικός:

«Πρόσεξε πώς μιλάς!»

Δεν κατάφερε να την επαναφέρει στην τάξη.

«Που μου δίνατε λιγότερα λεφτά απ' όσα είχαμε συμφωνήσει, κι αυτά πετσοκομμένα; Που εκμεταλλεύεστε τους αδύναμους; Αλλά σας έχουμε μάθει πια όλους εσάς».

Ο τζόκερ έκανε ένα μορφασμό που θύμιζε μάσκα αρχαίας τραγωδίας. Την κοίταξε με διεσταλμένες τις κόρες των ματιών του και ξεροκατάπιε:

«Σ' εμένα τα λες αυτά;»

Η Ελεονόρα ένωσε τις φλέβες του λαιμού της να χορεύουν ασυγκράτητες και συνέχισε με περισσότερο πάθος:

«Η δουλειά μου είναι γραμματέας».

Η φωνή της ακούστηκε δυνατή, σίγουρη, κουνούσε πάνω κάτω τα χέρια της, λίγο ακόμα και θα τον άγγιζε. «Κι εσείς μου φερόσαстан σαν να ήμουν δούλα σας».

«Έτσι είναι. Άμα είσαι καλός, τ' ακούς κι από πάνω», είπε αυτός χαμηλόφωνα, κάνοντας στροφή και γυρνώντας βιαστικά στο γραφείο του.

Δεν καταλάβαινε τίποτα το παχύδερμο, ή δεν ήθελε να καταλάβει. Άδικα καθόταν και του μιλούσε. Εκείνος απλώς θα σκεφτόταν: Άσ' τη να τα πει, να ξεθυμάνει, να ξεκουμπιστεί να φύγει από δω μέσα, να μην πει τίποτα στη γυναίκα μου. Μπορεί και να μην τη θεωρούσε άξια να κάνει διάλογο μαζί της, μπορεί και να βαριόταν.

Η Ελεονόρα πήρε μια πλαστική σακούλα και άρχισε να ρίχνει

μέσα τα πράγματά της. Δεν άντεχε άλλο, ήθελε να βγει έξω, να πάρει αέρα.

Στο δρόμο προχωρούσε με σκυμμένο κεφάλι. Ήταν κι αυτή μια απολυμένη. Τι θα έκανε τώρα; Πώς θα τα έβγαζαν πέρα; Ο μισθός του άντρα της στο καφέ κοντά στο σπίτι τους όπου εργαζόταν ήταν μικρός. Εκτός από τα πάγια έξοδα είχαν κάθε μήνα να πληρώνουν τις δόσεις για τις κάρτες, καθώς και το δάνειο για το αυτοκίνητο. Της είχε πει ο Άτα να πάρουν μεταχειρισμένο, αλλά δεν τον άκουσε. Το περασμένο καλοκαίρι είχαν φουλάρει τις κάρτες για να πάνε διακοπές. Τι το ήθελαν; Βλαστημούσαν όλο το χρόνο όταν έρχονταν οι δόσεις. Ευτυχώς το διαμέρισμα ήταν δικό τους, τουλάχιστον δεν είχαν να πληρώνουν νοίκι.

Μπήκε στο λεωφορείο όπως κάθε μέρα και βρέθηκε ανάμεσα σε ένα πολύχρωμο πλήθος ανθρώπων που επικοινωνούσε σε άγνωστες γλώσσες. Το στριμωξίδι, οι μυρωδιές απ' την ιδρωτίλα και τα χνότα που πλημμύριζαν το χώρο ήταν το λιγότερο μπροστά σ' αυτό που την απασχολούσε εκείνη τη στιγμή πάνω απ' όλα: πώς θα τα έβγαζαν πέρα χωρίς κι η ίδια να εργάζεται. Γνώριζε πολλούς που έψαχναν καιρό για δουλειά, αλλά παρέμεναν άνεργοι. Έσφιξε την τσάντα της πάνω στο στήθος, θέλοντας να την προστατεύσει και να προστατευτεί. Σε κάθε στροφή έγερνε ανάλογα και στηριζόταν χωρίς να το θέλει στους διπλανούς της, έτσι που ήταν κολλημένη πάνω τους. Ήθελε να κλάψει, αλλά δεν μπορούσε. Ο Άτα βρισκόταν στη δουλειά του ακόμα, θα πάθαινε σοκ άμα μάθαινε τα νέα. Ο βρωμοτζόκερ που τόσο καιρό την πρόσβαλε, είχε πάντα ένα ύφος όταν της μιλούσε που την τρομοκρατούσε. Ένωθε αδικημένη, απογοητευμένη. Εκείνη έκανε τα πάντα, μοχθούσε για να είναι εντάξει στις υποχρεώσεις της και μια καλή κουβέντα δεν είχε ακούσει ποτέ. Αισθανόταν όμως και κάποια ανακούφιση, αφού για πρώτη φορά κατάφερε ν' ανοίξει το στόμα της και να μιλήσει. Ήθελε να το κάνει από

καιρό, αλλά φοβόταν μη χάσει την εργασία της. Μπορεί αυτός να μην έδωσε σημασία σ' αυτά που του είπε, αλλά εκείνη το χρωστούσε στον εαυτό της.

Το λεωφορείο ανέβηκε την οδό Κυψέλης και άρχισε σταδιακά να αδειάζει. Προσπάθησε να πάρει βαθιά αναπνοή, αλλά δυσκολεύτηκε. Άνοιξε τα χείλη της να μπει περισσότερος αέρας, δεν κατάφερε όμως να φτάσει χαμηλά. Αισθανόταν σαν να είχε μια πέτρα στο στομάχι.

Κοίταξε έξω. Οι εικόνες του δρόμου περνούσαν από μπροστά της χωρίς να μπορούν να αποθηκευτούν στην οπτική μνήμη της. Το λεωφορείο σταμάτησε απότομα σε μια στάση. Προσπάθησε να κρατηθεί γερά από τις χειρολαβές για να μην πεταχτεί μπροστά. Σε λίγο έφτασαν στην πλατεία Κυψέλης όπου και κατέβηκε. Προχώρησε προς τα πάνω, ανέβηκε την οδό Πυθίας και έστριψε στο στενό που ήταν το σπίτι της.

Την ώρα που γύριζε το κλειδί στην πόρτα δάκρυα άρχισαν ν' αναβλύζουν από τα μάτια της. Δεν ήξερε για τι απ' όλα έκλαιγε: για την απόλυσή της, για το θάνατο της μητέρας της, για τις αποκαλύψεις που την πλήγωσαν, για την απογοήτευση που την κατέτρωγε, για το κέλυφος της ζωής της που κομματιάστηκε, ή και για άλλα; Σκούπισε τα δάκρυα με την ανάποδη του χεριού της, βαριαναστέναξε και μπήκε στο σπίτι της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Ο Φουντάκιος, ο γάτος της Ελεονώρας, νιαούρισε μόλις την είδε, την πλησίασε και τρίφτηκε στα πόδια της. Τον πήρε στην αγκαλιά της. Βαρύς που ήταν! Τον τελευταίο καιρό είχε πάρει κιλά, της άρεσε όμως έτσι χοντρός. Το βλέμμα του της φάνηκε διαφορετικό, σαν μια σπίθα συμπόνιας να καθρεφτιζόταν στα μάτια του. Το ήξερε ότι δεν μπορούσε να συμβαίνει κάτι τέτοιο, αλλά φαίνεται πως εκείνη τη στιγμή ήθελε να αισθανθεί ότι κάποιος της συμπαραστεκόταν και νοιαζόταν για κείνη. Χάιδεψε το παχύ μαύρο τρίχωμά του, κούνησε αυτός κυκλικά το κεφάλι του και πήδηξε στον καναπέ όπου γύρισε ανάσκελα για να του πασπατέψει την κοιλιά. Κάθισε δίπλα του κι άρχισε να τον χαϊδολογεί ακούγοντας το ευχαριστημένο γουργούρισμά του. Η επαφή μαζί του την έκανε προς στιγμή να ξεχαστεί.

Ύστερα ο γάτος έφυγε και πήγε στο υπνοδωμάτιο. Εκεί συνήθως έπαιζε με την εκρού κουνουπιέρα που κόντευε να την κάνει σουρωτήρι, σκαρφάλωνε στις ασορτί κουρτίνες, κρυβόταν κάτω από το κάλυμμα του κρεβατιού. Το κορυφαίο όμως παιχνίδι του ήταν να περιεργάζεται τα βιβλία της στη βιβλιοθήκη του υπνοδωματίου. Όταν έβρισκε ευκαιρία, τα έριχνε κάτω και τα άνοιγε με τα πόδια του. Ο Φουντάκιος φαίνεται πως δεν ήταν ένας απλός γάτος, διψούσε για μάθηση, ήταν διανοούμενος.

Η Ελεονώρα άνοιξε διάπλατα τις μπαλκονόπορτες και έφτια-

ξε έναν παγωμένο καφέ. Καθισμένη σε μια πολυθρόνα, ρουφούσε τον καπνό από το τσιγάρο της προσπαθώντας να συνειδητοποιήσει αυτό που της συνέβαινε. Ήταν άνεργη, ναι, ήταν άνεργη. Και τι θα έκανε όλη τη μέρα; Ποτέ δεν είχε μείνει χωρίς δουλειά. Προτού πάει στον τζόκερ εργαζόταν σ' έναν εκδοτικό οίκο που έβγαζε περιοδικά. Όταν έμαθε ότι ετοιμαζόταν να κλείσει, ενεργοποιήθηκε εγκαίρως και βρέθηκε να δουλεύει στο δικηγορικό γραφείο. Όμως μέσα σε τρία χρόνια είχαν αλλάξει ραγδαία τα πράγματα. Από παντού έδιωχναν κόσμο, έκλειναν επιχειρήσεις και μαγαζιά. Και όλα έγιναν τόσο ξαφνικά. Οι εξελίξεις τη βρήκαν εντελώς απροετοίμαστη. Ο ήχος του κινητού της διέκοψε τις σκέψεις της.

«Μπορώ να σου μιλήσω;» άκουσε τον άντρα της να τη ρωτάει διστακτικά.

Ο Άτα νόμιζε πως βρισκόταν στο γραφείο. Όταν ήταν εκεί δεν τολμούσε να μιλήσει με κανένα στο τηλέφωνο, έτσι και την έβλεπε ο τζόκερ το τι άκουγε δε λέγεται, ακόμα και σ' αυτό υπήρχε τρομοκρατία.

Του εξιστόρησε στα γρήγορα τα συμβάντα.

«Τι θα κάνουμε; Μου λες τι θα κάνουμε;» τον ρώτησε όλο απελπισία.

«Αγάπη μου, εμείς να είμαστε καλά και θα τα καταφέρουμε. Μην απογοητεύεσαι».

«Τι θα καταφέρουμε που θα πεινάσουμε!»

«Εντάξει, δεν ήρθε και η συντέλεια του κόσμου. Δε θα χαθούμε».

Όταν η Ελεονόρα έκλεισε το τηλέφωνο, έσβησε και το τσιγάρο. Σκέφτηκε να βγει στη βεράντα, αλλά δεν είχε τη δύναμη να σηκωθεί από την πολυθρόνα. Έγειρε το κεφάλι της στο μαξιλάρι και έκλεισε τα μάτια της.

Με τον Άτα είχαν γνωριστεί τυχαία πριν από πέντε χρόνια. Όλα ξεκίνησαν από ένα τηλεφώνημα που της έκανε η φίλη της η Βούλα, δημοσιογράφος στο επάγγελμα. Με τη Βούλα ήταν συμμαθήτριες από το γυμνάσιο· αν και τελείως διαφορετικές, κατάφεραν να γίνουν καλές φίλες και να διατηρήσουν τη φιλία τους. Εκείνη όλο σε κάτι περίεργες καταστάσεις μπερδευόταν από παλιά, αλλά της Ελεονώρας της άρεσε ν' ακούει και να μαθαίνει πράγματα που αυτή ποτέ δε θα μπορούσε να βιώσει.

Μια μέρα η Βούλα της τηλεφώνησε. Η Ελεονώρα ήταν πολύ χάλια. Πριν από έξι μήνες είχε χωρίσει με τον Θάνο και ήταν βυθισμένη σε μια μελαγχολική αδράνεια. Με τον Θάνο ήταν δύο χρόνια μαζί, τον είχε ερωτευτεί τρελά, δεν ήθελε να χωρίσουν. Η σχέση τους ήταν τραυματική για κείνη, προσπαθούσε να τον ξεπεράσει, αλλά δεν τα κατάφερνε.

«Άκου να σου πω, αρκετά τον έκλαιψες τον μακαρίτη. Από σήμερα τέρμα. Θα βγαίνεις και θα διασκεδάζεις και μάλιστα από απόψε το βράδυ», της είπε η Βούλα με έντονο ύφος.

Είχε έναν τρόπο να την πιέζει αυτό το κορίτσι.

«Έχω προσκλήσεις και θα πάμε με μια παρέα σ' ένα κλαμπ στην Αχαρνών. Θα παίξει ένα φοβερό συγκρότημα από την Γκάνα».

Από την Γκάνα! Πού πήγαινε και τις έβρισκε αυτές τις μουσικές, όλο κάτι τέτοια της άρεσαν, η συνηθισμένη διασκέδαση δεν τη συγκινούσε.

«Δε θέλω αντιρρήσεις, θα περάσω μ' ένα ταξί να σε πάρω. Δεν μπορώ να σε βλέπω μες στην κατάθλιψη, μου τη δίνει. Κι εμείς έχουμε φάει φόλες, αλλά δεν κάναμε έτσι».

Προσπάθησε η Ελεονώρα να το αποφύγει, αλλά τελικά η Βούλα την έπεισε.

Η φίλη της έφτασε με μισή ώρα καθυστέρηση από το Θησείο που έμενε τα τελευταία χρόνια. Όταν μπήκε στο ταξί, η Βούλα